

YKSITYISEN TIEN KUNNOSSAPITOAVUSTUSJÄRJESTELMÄN PISTEYTYSMALLI

1. YLEISTÄ

Someron kaupunginvaltuusto on päätöksellään 16.6.2008 § 28 uudistanut järjestäytyneitä yksityisiä teitä koskevat avustusperiaatteensa. Uudistukset otetaan käyttöön vuoden 2009 alustas. Asetettujen periaatteiden mukaisesti Someron kaupungin varoista yksityiselle tielle maksettavan kunnossapitoavustuksen suuruus perustuu kunnossapitoluokitukseen, jonka määrittävän järjestelmän hyväksyy avustuksesta päättävä viranomainen. Tiekunnat jaetaan avustusjärjestelmän piirissä luokkiin; Tiekunnan saama avustus perustuu tien pituuteen sekä tien luokan mukaiseen tiekilometriä kohden maksettavaan avustukseen. Tässä dokumentissa esitellään Someron ympäristölautakunnan hyväksymä malli pisteytysjärjestelmästä, jonka perusteella tiekuntien jako eri kunnossapitoluokkiin suoritetaan.

2. PISTEYTYKSEN PERUSTA

Pisteityksen perustana on tiekunnan yksikkölaskelma. Järjestäytyneellä tiekunnalla tulee aina olla olemassa tiekunnan hyväksymä, ajantasainen yksikkölaskelma, josta käyvät ilmi tienkäyttöön oikeutetut tieosakkaat sekä heidän käyttönsä peruste. Koska tiekunta saa varansa toimintansa ylläpitoon ja tienpitoon osakkailta yksikköluetteloon perustuen, voidaan tieyksiköitä pitää luotettavana tapana määrittää tien osakkaiden toimesta tapahtuva käyttö. Lisäksi koska osakasluettelo ja sen ylläpito on muutoinkin osa tiekunnan tienpitoa, ei osakasluetteloa käyttämällä tuoteta tiekunnille ylimääräistä työtä. Yksikköluettelo huomioi yksiköissä myös tehokkaasti erilaiset tienkäyttömuodot sekä tienkäytön suhteutettuna tienpituuteen.

Näin ollen lähtökohtana pisteitykselle on ajantasaisen, korkeintaan viisi vuotta vanha, tiekunnan kokouksessaan hyväksymä taikka tiekunnan perustamisen yhteydessä toimituksessa vahvistettu tieyksikkölaskelma sekä vastaavan tasoisen yksikkölaskelman ajantasaistaminen tarpeen mukaan - kuitenkin vähintään kerran kymmenessä vuodessa. Lisäksi yksikkölaskelman tulee vertailtavuuden vuoksi olla voimassaolevan, Maanmittauslaitoksen julkaisussaan vahvistaman yksityisteiden osittelun periaatteiden mukainen.

3. JÄRJESTELMÄN TIEKUNNILTA EDELLYTTÄMÄT TIEDOT

Avustusjärjestelmän pisteytystä varten tiekunnilta tarvitaan seuraavat tiedot:

- **Tieyksikkölaskelma;** Tiekuunnan tulee toimittaa tiekuunnan tiestöä koskeva, Maanmittauslaitoksen yksityisteiden ositteluä koskevan julkaisun mukainen yksikkölaskelma.
 - Yksikkölaskelman ei saa järjestelmään liittäessä olla viittä (5) vuotta vanhempi.
 - Yksikkölaskelma tulee ajantasaistaa tarvittaessa - vähintään kerran kymmenessä (10) vuodessa; Mikäli yksikkölaskelma on kymmenen vuoden jälkeen yhä ajantasainen, tulee tiekuunnan todeta asia tiekuunnan kokouksessa.
 - Järjestelmän käyttöönoton yhteydessä on kolmen (3) vuoden siirtymäaika (2009-2011), jonka aikana järjestelmään kuuluvien tiekuuntien tulee toimittaa hyväksyttävä yksikkölaskelma; Siirtymäkauden aikana tiekuunta voi toimittaa hyväksyttävän yksikkölaskelman sijaan muun yksikkölaskelman.
- **Tieto läpiajoliikenteestä;** Mikäli tiekuunnan tiealue toimii läpiajotienä (liikenne, joka käyttää tiekuunnan tiealuetta, muttei suuntaudu tiekuunnan alueelle tai sieltä pois) tulee tiekuunnan toimittaa arvio vuorokauden keskimääräisestä läpiajoliikenteestä.

Järjestelmän puitteissa kerätään kaupungin toimesta tieto tiekuunnan alueella mahdollisesti tapahtuvasta koulukuljetus- ja kirjastoautoliikenteestä.

4. PISTEIDEN JAKAUTUMINEN JA KUNNOSSAPITOLUOKAT

Tieyksikkölaskelmaan perustuva pisteytys on seuraavanlainen: Yksikkölaskelma sinällään ottaa huomioon erilaiset tienkäytön muodot sekä niiden vaikutukset. Näin ollen tieyksikkölaskelmaan perustuva pisteytys perustuu suoraan tien kokonaisyksiköihin. Tämän lisäksi pisteytyksessä huomioidaan erikseen tiettyjä liikennemuotoja sekä tien läpiajoliikenne.

Pisteet jakaantuvat tieyksiköiden perusteella seuraavasti:

- 1 luokkaan kuuluisivat tiekuunnat, joilla on tieyksiköitä ja lisäpisteitä 100001 tai enemmän.
- 2 luokkaan kuuluisivat tiekuunnat, joilla on tieyksiköitä ja lisäpisteitä 20001 - 100000.
- 3 luokkaan kuuluisivat tiekuunnat, joilla on tieyksiköitä ja lisäpisteitä 3001 - 20000.
- 4 luokkaan kuuluisivat tiekuunnat, joilla on tieyksiköitä ja lisäpisteitä 1501 - 3000.
- 5 luokkaan kuuluisivat tiekuunnat, joilla on tieyksiköitä ja lisäpisteitä 1 500 tai vähemmän.

Lisäpisteitä tiekunta saa seuraavasti:

- Tiekkunnan tiealueella suoritetaan säännöllistä koulukuljetusta henkilöautolla: 500 lisäpistettä.
- Tiekkunnan tiealueella suoritetaan säännöllistä koulukuljetusta linja-autolla: 3000 lisäpistettä.
- Tiekkunnan tiealueella kulkee säännöllisesti kirjastoauto: 500 lisäpistettä.
- Tiekkunnan tiealueilla on runsasta läpiajoliikennettä (keskimäärin 30 ajoneuvoa tai enemmän / vrk): 3000 lisäpistettä.
- Tiekkunnan tiealueilla on läpiajoliikennettä (keskimäärin yli 5, mutta alle 30 ajoneuvoa / vrk): 1000 lisäpistettä.
- Tiekkunnan tiealueella on vähäistä läpiajoliikennettä (keskimäärin 5 ajoneuvoa tai vähemmän / vrk): 300 lisäpistettä.

Tiedot läpiajoliikenteestä saadaan tiekkuntien arvion perusteella.

Tiellä suoritettavasta muusta säännöllisestä ulkopuolisesta liikenteestä (posti, myymäläauto, tms.) tulee ensisijaisesti tiekkunnan harkintansa mukaan joko peria liikennettä vastaava käyttömaksu tai katsoa liikenne (kuten posti) tien varren asutusta palvelevaksi ja siten osakkaiden yksiköihin kuuluvaksi. Karja-, rehu-, maito-, tms. kuljetukset sekä elinkeinotoiminnan liikenne (asiakasliikenne, työ-matkaliikenne) puolestaan tulee huomioiduksi osana tieyksiköitä.

5. SIIRTYMÄAIKA

Järjestelmän voimaantullessa vuonna 2009, osa tiekkunnista ei todennäköisesti kykene toimittamaan edellä mainittujen edellytysten mukaista yksikkölaskelmaa. Ja koska Someron alueella kapasiteetti tuottaa uusia, vaatimukset täyttäviä yksikkölaskelmia on rajallinen, noudatetaan järjestelmävaihdoksen yhteydessä siirtymäaika, joka mahdollistaa tiekkunnille yksikkölaskelmiensa ajantasaistamisen. Järjestelmään siirtymisen yhteydessä tiekkuntien tulee mahdollisuuksiensa mukaan toimittaa järjestelmän vaatimukset täyttävää yksikkölaskelmaa. Mikäli tiekkunta ei tällaista voi toimittaa, on tiekkunnan uudistettava yksikkölaskelmansa kolmen vuoden sisällä, siis viimeistään vuoden 2011 loppuun mennessä järjestelmän edellytyksiä vastaavaksi. Niiden tiekkuntien osalta, jotka eivät kykene järjestelmän edellytykset täyttävää toimittamaan tulee toimittaa se yksikkölaskelmaa, jota tiekkunta itse käyttää.

Tiekunnan, joka ei kykene toimittamaan minkäänlaista yksikkölaskelmaa vuoden 2009 alusta taikka järjestelmän edellytykset täyttävää yksikkölaskelmaa vuoden 2011 loppuun mennessä, katsotaan täyttäneen Someron kaupunginvaltuuston 16.6.2008 § 28 päätöksen kohdan 3 mukaiset avustuksen hylkäämisen perusteet; Siten näille tiekunnille ei myönnetä avustusta.